

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Iustitia Et Iure, Continens Tractatus De Prudentia, Fortitudine, &
temperantia, de Ieiunio, & Iustitia generaliter sumpta, de Iustitia
commutativa, nempe de Pactis, & Contractibus in genere, de Promissione,
& Donatione liberali, de Commodato, & Deposito, de Mutuo, & Vjura, de
Emptione, & ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

11. Vtrum debitor teneatur legatum, fideicommissum, vel hæreditatem
sibi delatam acceptare vt creditoribus satisfaciat. Itemque laborare,
muniaque aliqua exercere quibus comparare possit bona ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76677](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76677)

tionem iniusta proueniunt. Ergo tibi tanquam causa culpabili imputanda sunt. Sicuti si venenum alicui propinques, mors illi postmodum eueniens tibi imputatur, tamen veneno propinato pœniteret, & curares eius efficaciam impedire. Respondeo negando damnum emergens, vel lucrum cessans quod creditor postmodum contingit prouenire ex iniusta acceptatione; non enim ex ea prouenit sicuti prouenit mors ex propinatione veneni, sed prouenit ex retentione, quod manifeste constat: nam si restitutionem faceres, occurreres illi damno emergenti, & lucri cessationi, tamen iniuriam rem abstulisses. Damna autem quæ ex ea retentione iusta, & licita proueniunt, non tibi debent imputari, quia nones illorum causa moralis, iniusta quod necessario requiritur. Vnde si aliquid damnum creditor proueniret formaliter ex acceptatione iniusta, illud sane concludit obiectio restituendum esse: ac plerumque non ex acceptatione, sed ex retentione prouenit, ideoque obligatio cessat.

§. XI.

Vtrum debitor teneatur legatum, fideicommissum, vel hereditatem sibi delatam acceptare, ut creditoribus satisfaciatur. Itemque laborare, maniaque aliqua exercere quibus comparare possit bona sufficientia creditoribus satisfaciendis, vel potius hæc omnia valide, & licite repudiare valeat?

- 1 Valida est legati vel hereditatis repudiatio in fraudem creditorum.
- 2 Licite, & valide suscipitur hereditatem sic repudiaturam.
- 3 Probat in foro conscientia licitam esse hanc repudiationem.
- 4 Oppositum tenendum est.
- 5 Satisfactio rationibus contrariis n. 3. adductis.
- 6 Obligatus est debitor laborare iuxta sua conditionis qualitates, si inde satisfacere creditoribus sperat.

Contingit sæpe debitore non acceptante hereditatem vel legatum ad eius filios, vel consanguineos transmitti. Queritur ergo an valide, & licite in creditorum fraudem omittat acceptationem? In qua questione communiter receptum est repudiationem dictæ hereditatis, vel legati validam esse, neque à creditoribus rescindendam. Nam hæc acceptationis omisso, vel hereditatis repudiatio non est alienatio, seu donatio, sed est rei alienæ non acquisitio. At sola alienata, vel donata in fraudem creditorum reuocabilia sunt, non verò non acquisita. Vt constat ex leg. qui autem ff. que in fraudem creditor. & reg. non fraudantur. ff. de Reg. iuris. Ergo hæc hereditatis repudiatio reuocabilis non est, ac proinde in vtroque foro valida persistit. Item ea tantum rescinduntur in fraudem creditorum quibus patrimonium debitoris diminuitur, vt in dictis legibus decium est. At repudiatione hereditatis, vel legati, cum non sit in bonis debitoris absolutè, sed dependenter ab ipsius acceptatione, leg. i. vers. verum autem ff. si quid in fraudem patrum, non diminuit debitoris patrimonium, sed solum impedit ne augeatur, ergo non rescinditur. Ergo valet. Atque ita docent alii relatis Fello leg. 4. Tauri. num. 54. & segg. Auendam ibi, Gloss. 7. n. 5. Anton. Gomez. leg. 53. Tauri. n. 76. Sanch. lib. 3. de matr. disp. 4. n. 8. Lessius, lib. 2. de iustit. cap. 18. dub. 12. n. 89.

Posita autem firmitate huius repudiationis substitutus licite hereditatem, vel legatum capit, vt potè qui non capit à repudiante, sed capit ab instituitore, ad cuius effectum repudiatio fuit conditio, seu impedimenti remotio, quo remoto succedit substitutus iure proprio. Sicuti tradit Couarruu. 4. decretal. 2. p. cap. 7. §. 1. n. 12. Sanch. d. disp. 4. n. 9.

Sed an hæc repudiatio licite à debitore præstetur in fraudem creditorum? non est ita certum, expressè id affirmat Anton. Gomez. 2. var. cap. 4. num. 24. vers. quinto infero. & leg. 53. Tauri. num. 64. vers. quintus est, & indicant Couarruu. s. decret. 2. p. cap. 7. §. 1. num. 12. Tello Ferrand. leg. 4. Tauri. n. 57. Gutier. de pact. in princ. n. 20. & 24. Azuendo. in lib. 5. recopil. tit. 3. leg. 1. num. 5. & leg. 9. tit. 9. per totam. & communiter Doctores in leg. qui autem ff. que in fraudem creditor. asserentes absolutè posse in fraudem creditorum hereditatem, & legatum repudiari. Et probari potest, quia si id illicitum esset, & contra iustitiam obligatus esset iudex quem creditores adirent compellere debitorem vt hereditatem acceptaret, quia iudici competit impedire ne fiat iniustitia, neque debita insoluta sint. Quinimo facta repudiatione debebas illam infirmare vt potè iniuste, & iniurè factam, sicuti infirmat alienationem, & donationem proprii patrimonij quasit: At hæc nullatenus vera sunt. Ergo signum est licite posse in fraudem creditorum hereditatem, vel legatum repudiare. Secundò obligatio soluendi debita astringit debitorem quoad sua bona; neque enim vt inquit D. Thom. 2. 2. q. 9. ar. 6. ad 3. persona alligata est pro re alieno

soluendo, sed eius bona. Ergo dum non habet bona ab obligatione soluendi excusatur. Tertio cedens bonis non videtur obligatus artem, mechanicam exercere, vt debitis satisfaciatur. Et idem est de religioso professo. Vt tradit Paludan. in 4. d. 38. q. 1. ar. 2. numer. 15. Angel. verbo Religiosus, numer. 7. quia ex vi debiti non actatur ad querenda bona, sed ad ea que habet concedenda. Quattò mulier nupta cedere potest lucris in matrimonio acquirendis, ne debitis soluendis astringatur. Vt habetur leg. 60. Tauri. hodie leg. 9. tit. 9. lib. 5. compilat. Ergo cessio licita est in creditorum fraudem.

Ceterum longe verius existimo, & omnino tenendum peccatum debitorem mortaliter, & contra iustitiam, si in fraudem creditorum legatum, vel hereditatem repudiet. Sicuti docuit expressè Petr. Nauarra. lib. 5. de restit. cap. 1. n. 112. Molina. ar. 1. disp. 43. ad finem. Sanch. lib. 6. de matr. disp. 4. num. 9. Lessius, lib. 2. cap. 18. dub. 12. n. 89. Et probari potest, quia debitor astringitur alicui soluendo obligatus est mediis bonis habitis & habendis satisfacere, quia hæc est mens omnium contrahentium huic obligationi satisfacere debitor nequit nisi acceptando legatum, aut hereditatem sibi proueniens, ergo tenetur acceptare. Secundò: nemo potest negare filium mortaliter peccatum, si patribus graui necessitate pressis non succurret cum facit peccat acceptans hereditatem vel legatum. Ergo etiam peccat non satisfaciens creditoribus ea via, cum strictiori vinculo videtur astringitur ad satisfaciendum creditoribus, quam ad subueniendum parentibus sola necessitate graui oppressis. Tertio communis est Doctorum sententia. Vt vidimus tract. 16. de religio. statu. disp. 1. pun. 7. §. 4. non posse quemuis Religionem ingredi, si sperat in seculo breui tempore debitis satisfaciendum. Si autem debitor obligatus non esset deuo acquireret, ea noui lucii acquisitio impedire non posset religionis ingressum.

Neque argumenta in contrarium obstant. Ad primumpates actiones ob vitandas lites permittuntur tamen iniuste sunt. Vti cum est dolus in contractibus commissus vitia dimidium iusti petij, vel metus illatus qui in virum constantem non coederet. Sic in presenti contingit iudicio repudiatio hereditatis iniusta sit & iniuræ, permittitur ad eisdem bonis nec rescinditur. Secundum ex probatione nostra sententia dissoluitur est. Ad tertium negant plures cedentem solemniter bonis non esse obligatum laborare, & acceptare hereditatem sibi post modum obuenientem. Vt constat ex his quæ adducit Sanch. d. lib. 6. de matr. disp. 4. num. 10. Sed gratis admisso, respondeo id ex iuris privilegio cessionibonorum esse concessum, ioco enim satisfactions infamia cedentis, & obligatio creditoribus seruendū habetur. Quartum: ea cessio bonorum non est in creditorum præiudicium, cum mulier ex solis bonis quasitis in matrimonio debita à marito contracta obligetur soluere, quibus debitis eodem modo fit satis, siue cedat, siue non cedat, cum omnia illa lucra marito relinquuntur ad satisfaciendum. Secus est in repudiatione hereditatis, vel legati, cum substitutus non teneatur ex ea hereditate creditoribus repudiatis satisfacere.

Hinc inferitur debitorem potenter creditoribus satisfacere artem, & officium suæ conditioni congruens exerceat obligatum esse illud exercere, quia obligatus est media apponere per se apta debito satisfaciendo. Vt docuit Medina Cod. de restit. 3. casu. 8. Gerson. 2. p. alphab. 39. lit. T. Nauarra. cap. non dicatis. 12. q. 1. num. 3. alijs cap. cui portio. 12. q. 1. num. 8. Anglis Florib. 2. p. 9. de restit. quod quis à restitutione liber sit. ar. 2. dub. 6. difficult. 12. Petr. Nauarra. lib. 4. de restit. capite 4. numer. 39. Sanch. eos referens d. disp. 4. numer. 9. Quod verò religiosus debitis obstrictus, & indebitè professionem faciens non teneatur in religione laborare, vt patribus comprobauit loco citato, id prouenit quia iam non est creditorum, sed religionis, ipseque laborare debet, tamen Medina, & Anglis doceant laborare debere.

P V N C T V M. XVIII.

De executione contractus, & de iure illius solutione.

Contractum executioni mandas si quod in eo promissum est copere comples. Plura autem huic complementum requiruntur, nimirum vt solutio sit illius quod debuit esse. Secundò, vt sit eo tempore, loco, & expensis quibus debetur. Tertio iis creditoribus qui ius haberent non alijs: At quia hæc contingit debitoribus negligentes esse explicandum est quomodo à creditoribus cogi possunt. Sed cum plerumque coactio hæc coactione indebitum soluere, explicandum quater poterunt petere.

**

*